

Illustrasjon: Lars Ole Klavestad

FORSKNINGSSTRATEGI SYKEHUSET ØSTFOLD

Forfatter: Forskningsjef Waleed Ghanima

Med Stein Bruland, Marianne Eckhoff, Lise Aagaard Sørby, Ellen Cicilia Mandem,
Øystein Fodstad og medlemmer av FU

2014-2019

Innholdsfortegnelse

1 INNLEDNING	3
2 VISJON	4
3 SATSINGSOMRÅDENE	4
4 ORGANISERING AV FORSKNING	5
5 REKRUTTERING AV FORSKERE OG STIPENDIATER	5
6 FORSKNINGSMATERIALE	6
7 FINANSIERING	7
8 ETABLERING AV SAMARBEID OG NETTVERK	7
9 INFRASTRUKTUR OG STØTTE	8
10 SYNLIGGJØRING AV FORSKNING	8
11 BRUKERMEDVIRKNING	9
12 TILTAK	9

FORKORTELSER

FG	Forskningsgruppe
FI	Forsknings- og innovasjonsavdelingen
FIU	Forsknings- og innovasjonsutvalget
HF	Helseforetak
HSØ	Helse Sør-Øst RHF
SØ	Sykehuset Østfold

1.0 INNLEDNING

Forskningsstrategien er utarbeidet i tråd med forskningsstrategien for Helse Sør-Øst 2013-2017 og den nasjonale helse- og omsorgsplanen 2011-2015. Den pålegger alle helseforetakene å drive forskning som en av fire lovpålagte oppgaver. Helseforetaket har ansvar for å utføre forskning med utgangspunkt i pasientnære kliniske problemstillinger og translasjonsforskning som bidrar til implementering i klinisk praksis og forskning innen epidemiologi og helsetjenester.

Forskning og innovasjon frembringer kunnskapsgrunnlag for forebygging, diagnostikk, behandling, omsorg og rehabilitering og fører til kunnskap og kompetanse som grunnlag for spesialisthelsetjenester av høy kvalitet.

Forskningsstrategien skal brukes som grunnlag for planlegging og organisering av forskning ved Sykehuset Østfold (SØ). Det er vedtatt en egen innovasjonsstrategi.

2.0 Visjon og mål

Vår visjon – forskning ved SØ skal gjøre en forskjell for pasientene.

Målet er å øke forskningsaktivitet og produksjon slik at SØ blir blant de to beste ikke-universitets-sykehusene i HSØ innen 5 år, målt i antall publikasjonspoeng.

I løpet av denne strategiperioden vil hovedfokus være etablering og drift av forutsetninger som stimulerer til høy forskningsaktivitet og bygger robuste fagmiljøer. Det skal i perioden satses på både kvalitet og kvantitet.

FOR Å OPPNÅ DETTE MÅ VI:

- omorganisere forskningsvirksomheten
- etablere solide forskningsmiljøer
- utvikle en generell kultur blant ledere og ansatte som innebærer større aksept og forståelse for forskningens betydning for pasientbehandling og rekruttering
- tilstrebe økt intern og ekstern finansiering
- tilrettelegge infrastruktur som fremmer forskningsaktivitet

3.0 Satsingsområder

Våre strategiske satsingsområder er:

3.1 KLINISK FORSKNING

Klinisk forskning innen somatikk og psykiatri/psykisk helse, med translasjonspotensiale og med fokus på de områdene hvor SØ allerede har etablert forskningsaktivitet og forskningsgrupper. I tillegg skal vi definere nye forskningsområder innen fag som har stort forskningspotensiale på grunnlag av pasientvolum og/eller ressurser/nye metoder/utstyr.

3.2 HELSEMESSIGE UTFORDRINGER

Områder der det foreligger spesielle helsemessige utfordringer og forskning som kan gi direkte helsemessig gevinst eller bedre utnyttelse av ressurser på sykehuset.

3.3 NYE OMRÅDER

Forskning innen nye områder der nytt sykehus og nye reformer åpner for blant annet helsetjenesteforskning og forskning på samhandlingsreformen.

3.4 LABORATORIEFORSKNING

Laboratorieforskning som støtter sykehusets kliniske forskning og fremmer translasjonsforskning, med fokus på anvendelse av sykehusets tematiske forskningsbiobanker etter hvert som disse bygges opp.

3.5 DATA/IKT

Utvikling av data/IKT-baserte løsninger som kan brukes til å forbedre helsetjenestene.

Det oppfordres til tverrfaglig og flerfaglig forskning samt til nasjonalt og internasjonalt samarbeid.

4.0 Organisering av forskning

4.1 ETABLERING AV FORSKNINGSGRUPPER (FG)

Etablering av forskningsgrupper (FG): Det oppfordres til etablering av FG som et basiselement i forskningsorganisasjonen ved SØ. Forskningen skal sentreres rundt FG for å fremme forskning innen definerte områder, øke kvaliteten, bygge robuste forskningsmiljøer, fremme samarbeid og styrke konkurransedyktigheten for ekstern finansiering. Det er utarbeidet retningslinjer for etablering av FG som vil få støtte fra Forsknings- og innovasjonsavdelingen (FI) for oppstart og drift. Det vil bli innført en incentivordning basert på produktivitet for å stimulere forskningsgruppene.

4.2 FORSKNINGS- OG INNOVASJONSUTVALGET (FIU)

Forsknings- og innovasjonsutvalget (FIU): FIU er et faglig rådgivende organ for administrerende direktør innen forskning, innovasjon og forskningsrelaterte saker ved SØ.

4.3 FORSKNINGS- OG INNOVASJONSAVDELINGEN

Forsknings og -innovasjonsavdelingen: FI er det administrative organet med ansvar for at forskning ved SØ foregår i henhold til gjeldende lover, regler og forskrifter og i tråd med gjeldende etiske retningslinjer. I tillegg yter avdelingen forskningsstøtte og veiledning til forskere ved sykehuset, administrerer utdeling av forskningsmidler og fungerer som bindeledd mellom forskerne og øvrige stabsfunksjoner. FI-avdelingen bistår også ved inngåelse av avtaler, samarbeid og kontakt med andre institusjoner. FI-avdelingen har ansvar for organisering av oppdragsforskning.

5.0 Rekruttering av forskere og stipendiater

FORSKERNE

Erfarne og aktive forskere er vår største ressurs og representerer både fundamentet og drivkraften i forskningen. Det bør legges til rette for at personell i pasientbehandling og spesielt ansatte i kombinerte, akademiske stillinger får tid og støtte til forskningsaktivitet.

5.1 ETABLERING AV FORSKERSTILLINGER

Det bør etableres flere kombinerte forsker-/kliniske stillinger (med inntil 50 % forskning) med tilknytning til respektive avdelinger slik at sykehusets aktive forskere kan få forutsigbarhet rundt sin forskningsinnsats, mulighet til å drive egen forskning og veilede stipendiater og andre forskningskandidater.

5.2 TILKNYTTING AV EKSTERNE FORSKERE

- Eksterne forskere kan engasjeres slik at etablerte forskningsaktiviteter kan videreføres.
- Det bør arbeides for deltidsansettelse/tilknytning av etablerte forskere for å bygge forskningsaktiviteter i fagområder med stort potensiale for forskning ved SØ, der det foreligger et ønske om/behov for å etablere forskningsaktivitet, men hvor det mangler nødvendig lokal kompetanse.

5.3 REKRUTTERING AV ANSATTE MED FORSKNINGSBAGGRUNN

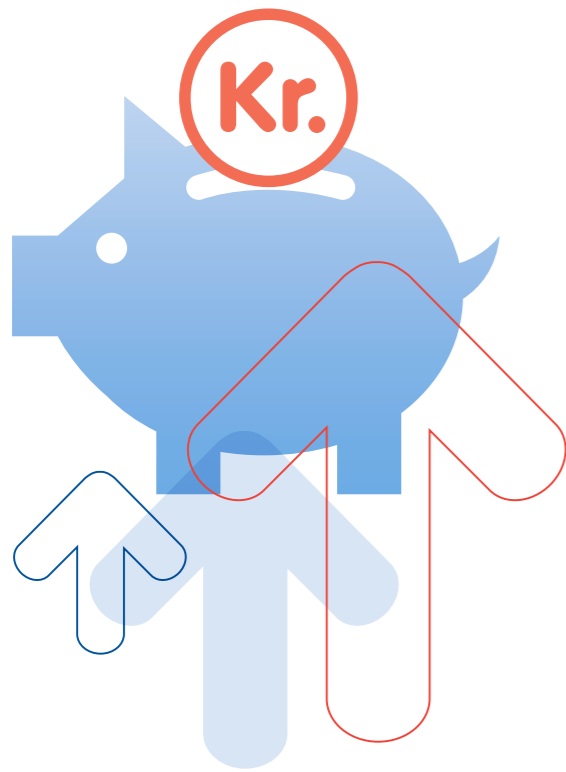
- Det skal arbeides for akademisk tilknytning for meritterte forskere ved sykehuset.
- Det foreslås et lønnstillegg for alle ansatte med PhD (for eksempel 40.000 kr/år).

6.0 Forskningsmateriale

STIPENDIATER

Det er viktig å rekruttere medarbeidere til PhD-program. Sykehuset må ha en aktiv politikk som sikrer at minimum fem stipendiater kan rekrutteres og finansieres pr år de neste fem årene.

Forskning er en viktig del av utdanning i og utvikling av medisinske fag. SØ skal oppfordre, stimulere og støtte ansatte til å engasjere seg i mindre prosjekter der målet ikke nødvendigvis er en PhD. Det bør f. eks. være et mål at alle leger i spesialisering (LIS) eller annet helsepersonell skal delta i et forskningsprosjekt under utdanningsløpet. Det bør settes krav til overleger og psykologer som tar sin rettmessige permisjon om å levere et arbeid som har et publiseringspotensiale.

Opptaksområdet til Sykehuset Østfold vil i strategiperioden være omkring 300 000 innbyggere. I forskningssammenheng fremheves det store uselekterte pasientmaterialet som et konkurransefortrinn.

6.1 TEMATISKE FORSKNINGSBIOBANKER

Befolkningsgrunnlaget gir et solid grunnlag for tematiske forskningsbiobanker som etableres innen ulike fagfelt. De tematiske forskningsbiobankene vil inneholde materiale som vil gi sykehuset store muligheter for å drive forskning. Forskning på innsamlet materiale vil være et av satsningsområdene ved sykehuset.

6.2 KVALITETSREGISTRE

Sykehuset lagrer opplysninger i både lokale og nasjonale kvalitetsregistre. Disse brukes som kvalitetsindikatorer for virksomheten. Med nødvendige godkjenninger vil opplysningene også kunne anvendes i forskningsøyemed og gi viktig informasjon. I tilknytning til de tematiske forskningsbiobankene vil det også etableres forskningsregistre med relevante, kliniske opplysninger fra pasienter som har gitt informert samtykke. Forskningsregistrene vil være et viktig supplement for forskningsprosjekter på innsamlet materiale.

6.3 HELSEUNDERSØKELSE I ØSTFOLD

SØ ønsker å samle inn helseopplysninger og biologisk materiale fra Østfolds befolkning og være med på å gjennomføre en befolkningsstudie i fylket, kalt HØST (Helseundersøkelsen i Østfold). Kombinasjonen av data fra befolkningsundersøkelser og biologisk materiale gir oss mulighet til å studere samspillet mellom genetisk variasjon, livsstil og miljøpåvirkning. En slik undersøkelse vil gi oss mer kunnskap om Østfoldbefolkningens helse, samt gi sykehuset et bedre grunnlag for strategisk planlegging av fremtidens helsetilbud.

7.0 Finansiering

Forskning finansieres i hovedsak av Sykehuset Østfold. Det er dog avgjørende at forskningsgrupper/forskere søker eksterne midler til sine prosjekter.

7.1 INTERN FINANSIERING

- Finansiering ved hjelp av forskningsmidler som avsettes i SØs budsjett. Midlene skal brukes til lønnsmidler for stipendiater, postdoktorer, driftsmidler, samt som oppstarts- og driftsmidler for FG.

Midlene fordeles etter FIUs prioriteringer av søknader. Det bør legges vekt på forskningsprosjekter som passer inn i våre satsingsområder. Det er avgjørende med en god internfinansiering for å sørge for stabil rekruttering av stipendiater, frikjøp av postdoktorer og andre forskere.

I henhold til forskningsstrategien for HSØ skal helseforetak bruke minst 1 % av totalbudsjettet til forskning. SØ har brukt vesentlig mindre enn dette i perioden 2007-2013. Skal målet nås kreves en større investering i årene fremover.

- Finansiering over avdelingsbudsjettene. Det oppfordres til etablering av faste D-stillinger eller lignende ordninger, for forskere og stipendiater på alle avdelinger. Disse stillinger finansieres over avdelingsbudsjettet. D-stillingene vil bidra til styrking av FG og stabil rekruttering av stipendiater.

Det forutsettes generelt at avdelingene bidrar økonomisk til forskning ved egen avdeling.

7.2 EKSTERN FINANSIERING:

- Eksterne forskningsmidler**
Forskerne oppfordres til å søke midler fra alle tilgjengelige kilder, inklusive nasjonale og internasjonale forskningsfond.
- Forskningsstiftelse i Østfold:**
Det er opprettet en stiftelse for forskning i Østfold der pasienter/pårørende, enkeltpersoner, organisasjoner og næringsliv kan donere pengegaver til medisinsk og helsefaglig forskning i Østfold. Stiftelsen skal bidra med finansiering av prosjekter som initieres eller har direkte tilknytning til SØ.
- Oppdragsforskning**
Det oppfordres til oppdragsforskning ved SØ. HSØ har bestemt at det fra medio 2014 er Inven2 som administrerer og følger opp avtaler med firmaene. Dette skjer i nært samarbeid med FI-avdelingen. Både Inven2 og FI skal ha overhead av inntektene.

8 Etablering av samarbeid og nettverk

Det oppfordres til et utvidet og styrket samarbeid med nasjonale og internasjonale forsknings- og innovasjonsmiljøer gjennom formaliserte samarbeidsavtaler. Eksempel på miljøer er Oslo universitetssykehus, Høgskolen i Østfold, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet og Universitetet i Oslo.

9.0 Infrastruktur og støtte

Infrastruktur er et viktig fundament for helseforskning. Følgende støttefunksjoner skal bidra til å støtte forskningen ved SØ:

9.1 LABORATORIETJENESTER

Ved Senter for laboratoriemedisin er det ansatt personell med forskningskompetanse, og det planlegges opprustning av nødvendig infrastruktur til forskning som forberedelse til flytting til nytt sykehus, med spesiell fokus på molekylærbiologi/genteknologi. Forskningsmedarbeidere ved laboratorienesenteret vil kunne bistå de kliniske miljøene ved sykehuset i sine prosjekter både ved planlegging og til gjennomføring.

9.2 METODESTØTTE OG ADMINISTRATIV STØTTE

Forskningsadministrasjonen kan yte praktisk bistand i alle deler av prosjekter. Det gjelder prosjektbeskrivelse, veiledning i forbindelse med nødvendige godkjenninger, hjelp til nødvendige formelle søknader, anskaffelse av statistisk verktøy, tilgang til statistikerbistand, hjelp med søknader om økonomisk bistand m.v.

10 Synliggjøring av forskning

Det er viktig at forskere og sykehusets forskningsresultater synliggjøres internt og eksternt. Et synlig og aktivt forskningsmiljø bidrar til å motivere ansatte til å drive forskning samt motivere dyktige fagfolk til å søke stillinger i SØ. Følgende kanaler skal brukes aktivt for synliggjøring av forskning ved SØ:

INTERNETT/INTRANETT

Internettsiden revitaliseres og gjøres brukervennlig for publikum, pasienter og pårørende som ønsker å bli informert om våre aktiviteter. Alle nyheter relatert til forskning skal legges ut på internett/intranett. SØ skal ha en dynamisk, levende og interaktiv side hvor forskningens aktiviteter og nyheter er godt synlig.

LOKALPRESSE

Aktiv tilstedeværelse i lokalpressen er viktig for å synliggjøre vår aktivitet og dens betydning for Østfolds befolkning.

UTSTILLING AV PHD-GRADER, POSTERPRESENTASJONER OG ARTIKLER.

Vi sikter mot en enda større synlighet og tilgjengelighet i form av både lokalisering og forståelse for hva prosjektene omhandler.

FORSKNINGSSYMPOSIUM

Det skal arrangeres et årlig forskningssymposium med fremtredende representanter fra ulike forskningsmiljøer.

FORSKNINGSDAGER

Det skal arrangeres regelmessige møter for fremlegging av forskningsresultater og nye prosjekter der klinikerne inviteres til å delta.

ØSTFOLD FORSKNINGSSSTIFTELSE

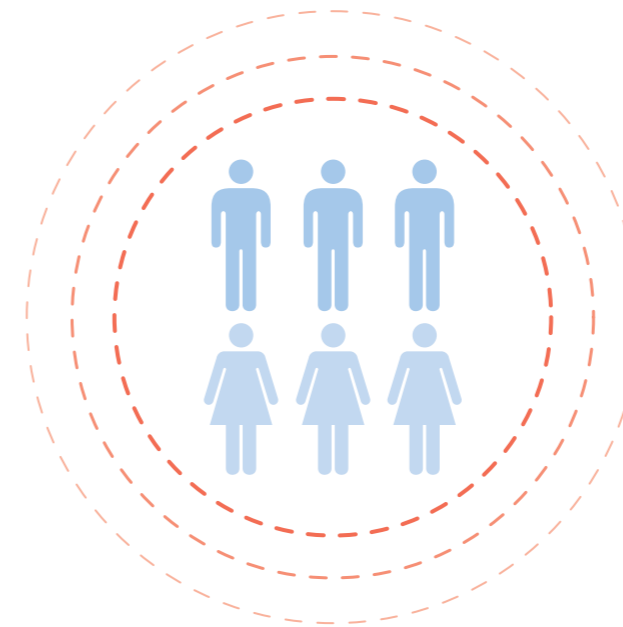
Markedsføring av stiftelsens nettside gjennom hensiktsmessige kanaler.

11 Brukermedvirkning

Med brukere forstås pasienter og pårørende eller grupper av pasienter og pårørende.

Brukerne besitter verdifull kunnskap om pasientbehov og områder som krever forskning og økt kompetanse. FIU er representert med brukerrepresentant. SØ oppfordrer til at brukerrepresentanter involveres i planlegging av forskningsprosjekter.

Brukerinvolvering vil bli tillagt større vekt i fremtiden, ikke minst ved vurdering av søknader om finansiering. SØ bør kartlegge hvilke brukerorganisasjoner som er relevante for eksisterende eller planlagte FG. FG oppfordres til selv å kartlegge og etablere kontakt med aktuelle brukerorganisasjoner.

12 Tiltak

FØLGENDE TILTAK PRIORITERES:

- Omorganisering av forskning med etablering av forskningsgrupper
- Arbeid for etablering av forskningskultur blant lederne for større forståelse og interesse for forskning
- Sikring av stabil finansiering av et fast antall stipendiatstillinger – disse skal tilknyttes FI
- Etablering av D-stillinger og deltids forskerstillinger på åremål ved avdelinger der det er naturlig
- Forbedring av infrastruktur for forskning og forskningsstøtte
- Utvikling av avanserte laboratoriefasiliteter
- Etablering av avtaler med akademiske miljøer som NMBU, UiO og HiØ
- Etablering av tematiske biobanker og opprettelse av flere kvalitetsregistre
- Sikring av brukermedvirkning knyttet til enkeltprosjekter
- Drive en offensiv synliggjøringspolitikk internt og eksternt
- Etablering av ny stiftelse for finansiering av forskning – eventuelt sammen med eksisterende legat for medisinsk forskning